

# SPIS TREŚCI

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Wstęp</b>                                                                                    | 7   |
| <b>Rozdział 1. Pozytywizm a metodologia ekonomii</b>                                            | 15  |
| 1. Model hipotetyczno-dedukcyjny nauki                                                          | 16  |
| 1.1. Struktura wypowiedzi naukowej. Wyjaśnienie, prognozowanie                                  | 16  |
| 1.2. Metoda naukowa                                                                             | 21  |
| 1.3. Jak powstaje wiedza naukowa?                                                               | 30  |
| 2. Karl Popper, Imre Lakatos                                                                    | 31  |
| 2.1. Karl Popper o metodologii nauki                                                            | 32  |
| 2.2. Imre Lakatos o metodologii nauki                                                           | 39  |
| <b>Rozdział 2. Metodologiczne osobliwości ekonomii</b>                                          | 43  |
| 1. Rola doświadczenia i obserwacji                                                              | 44  |
| 1.1. Ograniczone możliwości eksperymentowania                                                   | 45  |
| 1.2. Obserwacja zamiast eksperymentu?                                                           | 47  |
| 2. Niepewność prognoz                                                                           | 49  |
| 3. Ogólnikowość prognoz                                                                         | 51  |
| 4. Wpływ badania i publikacji wyników na przedmiot badania                                      | 53  |
| 5. Problem rozumienia działań ludzkich                                                          | 56  |
| 6. Ekonomia a interesy                                                                          | 58  |
| 7. Wnioski i komentarz                                                                          | 61  |
| <b>Rozdział 3. Ideał ekonomii wolnej od sądów wartościujących</b>                               | 69  |
| 1. Sądy opisowe i sądy wartościujące                                                            | 69  |
| 1.1. Sądy opisowe                                                                               | 69  |
| 1.2. Sądy wartościujące                                                                         | 70  |
| 1.3. Rodzaje sądów wartościujących                                                              | 70  |
| 2. Prawdziwość i fałszywość sądów opisowych i sądów wartościujących                             | 74  |
| 2.1. Sądy opisowe i sądy wartościujące, a prawda i fałsz                                        | 74  |
| 2.2. Klasyfikacje, które udają sądy wartościujące                                               | 79  |
| 3. Ideał ekonomii wolnej od sądów wartościujących                                               | 79  |
| 3.1. David Hume o „jest” i „powinien”                                                           | 80  |
| 3.2. „Gilotyna Hume’a” w ekonomii                                                               | 82  |
| 3.3. Podsumowanie: treść i funkcje ideału „ekonomii pozytywnej wolnej od sądów wartościujących” | 100 |
| <b>Rozdział 4. Czy uprawianie ekonomii pozytywnej jest możliwe?</b>                             | 107 |
| 1. Czy metodologiczne sądy wartościujące są przyczyną skażenia ekonomii wartościowaniem?        | 107 |
| 1.1. Decyzje metodologiczne są wartościowaniem                                                  | 107 |
| 1.2. Decyzje metodologiczne służą narzucaniu wartościowania                                     | 111 |
| 1.3. Komentarz                                                                                  | 114 |

|                                                                                  |            |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 2. Język ekonomisty a wartościowanie .....                                       | 119        |
| 2.1. Problem terminów „obciążonych wartościująco” .....                          | 120        |
| 2.2. Myrdal o terminach perswazyjnych w ekonomii .....                           | 121        |
| 2.3. Komentarz .....                                                             | 127        |
| 3. Polityka gospodarcza i sądy wartościujące .....                               | 134        |
| 3.1. Argumentacja prosta .....                                                   | 135        |
| 3.2. Argumentacja wyrafinowana .....                                             | 137        |
| 3.3. Komentarz .....                                                             | 140        |
| 4. Inne argumenty .....                                                          | 142        |
| 4.1. Ekonomiści opisują działania wartościujących ludzi .....                    | 143        |
| 4.2. „Ekonomia jest nauką społeczną” .....                                       | 143        |
| 4.3. Komentarz .....                                                             | 144        |
| 5. Podsumowanie .....                                                            | 148        |
| <b>Rozdział 5. O zbędności podziału ekonomii na pozytywną i normatywną .....</b> | <b>151</b> |
| 1. Znaczenie terminów „ekonomia pozytywna” i „ekonomia normatywna” .....         | 152        |
| 1.1. Stanowisko pierwsze .....                                                   | 154        |
| 1.2. Stanowisko drugie .....                                                     | 158        |
| 1.3. Stanowisko trzecie .....                                                    | 159        |
| 1.4. Stanowisko czwarte .....                                                    | 160        |
| 2. Spory o status ekonomii dobrobytu .....                                       | 164        |
| 2.1. Nowa Paretiańska ekonomia dobrobytu .....                                   | 165        |
| 2.2. Błaug o normatywnym charakterze nowej Paretiańskiej ekonomii dobrobytu ..   | 169        |
| 2.3. Komentarz .....                                                             | 173        |
| 3. O potrzebie rezygnacji z dzielenia ekonomii na pozytywną i normatywną .....   | 177        |
| <b>Zakończenie .....</b>                                                         | <b>181</b> |
| <b>Bibliografia .....</b>                                                        | <b>187</b> |